

1964

Elva sidor, komplett;
men tre sidor därtill
sitter i Tillägget

941208
Ruh

①

1964-05-19

①

silverfärgad

lakttagelse av missfärgad kaja vid Skara busstation 19 maj 1964 kl 1315.

Det var solsken. Kajan fällde helt nära på en gräsmatta. Den var ensam. När den gick och plockade, ropade den "tjeck tjeck....". Missfärgningen (färgen) ytterst svår att beskriva i ord. Fågeln var ljusbrun, i stark belysning verkade den nästan silvergrå. Rätt enfärgad, men huvud och bakhals var ljus silvergrå, med föga inblandning av brunt. Efter en liten stund flög den bort och fick då sällskap med ett normalfärgat ex.

Ovanstående direkt efter på platsen förda anteckningar. Det kan tilläggas, att fågeln i svagare ljus inte genast väckte uppseende, då föreföll den mer normalfärgad, åtminstone i vissa vinklar beroende på hur ljuset föll. I starkt ljus syntes det med största lätthet att den var onormalt färgad. Mycket egen-
domlig rätt blek "silverbrun" färg, liksom mattbrun med grått eller silvergrått anflog vilket i viss belysning gjorde fågeln nästan silvergrå, som sagt.

18 juni 1964.

2

Tornfalk tar fågel (?? trol sädesärta juv) vid min bostad i Solna.
Kl 1630, fint sommarväder. När falken stiger med bytet, kommer en sädesärta
ytterst upphetsad och levererar en ström av varningsläten (snabbt kvättande),
flera skrattmåsar kom snabbt tillstädes och började förfölja falken, men den
försvann bakom några träd och syntes ej igen. Falken petade i bytet i
flykten. Måne friskt byte??

Jag såg ej själva fångstögonblicket men såg (ledd av ärlans varning)
~~falken någon sekund~~ falken redan någon sekund efter det att den tagit bytet.
Det hela skedde utanför S:t Ansgars väg 10 ■.

Det var för det första förvånande att se en tornfalk komma ner till
marken på en sådan lokal mitt i en stad, ~~stadens centrum~~ med mycket folk överallt
och stor trafik (låt vara att platsen sedan dess ändrats om starkt och
fått ännu mer prägel av storstadstorg). För det andra var det egendomligt
att falken slog byte på en ■ sådan plats, och för det tredje att den uppen-
bart tog en småfågel. Jag anser det fullt ■ klart att den tog en sädesärta,
men eftersom jag inte såg bytet förrän det satt i falkens klor kan jag inte
uttala mig om dess kondition etc., inte heller kan jag bevisa att det var en
sädesärta.

Besök vid Falsterbo 14-15 oktober 1964.

3

Jag kom ner på kvällen 14 okt. med tåg, ensam. Gick till fågelstationen. Där bodde en fågelmärkare, hygglig prick såvitt jag kunde konstatera, men mycket ung och ej särskilt belevad. Han hade en kollega, som hade sitt föräldrahem i Falsterbo (?) och därför ej bodde på fågelstationen. Även den senare träffade jag, han kom på besök på kvällen.

15 okt. ut 0538. Lugnt, klart; markdimma. - Jag gick ner till sydkusten, sedan upp över golfbanan och kom till fyren 0606. Mycket låten: rödhake, koltrast, rödvinge, järnsparv (många), taltrast, bofink, bergfink, skrattnås, fuskås, havstrut, hämpling, gårdsmyg, kustpipare, grönsiska. Omkr 0600-0605 stark kör av bofink, bergfink, järnsparv; rätt högt flög de. Trastar och rödhakar till stor del rastande, men även överflygande. 0605 hördes sånglärka. - Finfint väder; mycket bergfink och bofink; det ljusnar snabbt men är ännu för mörkt för att se fåglarna. Kungsfågel, många gårdsmygar, flygande bergfink och bofink, sånglärka, ångspioplärka, gråtrut ~~och många andra arter som inte nämns här~~ hördes, kanske även gråsiska men my osäkert.

0610 1 sparvhök utåt, förföljd av kråka. Trastar flyger förbi lågt

0613-0617 jag går sakta förbi fyrträdgården: flera rödhakar sedda och hörda, flera gårdsmygar hörda. 2 sparvhökar ut. ~~Grans~~ Gransångare hörd.

8 storskarvar kommer

Kör av småfågellåten nu ej stark, antingen har antalet minskat eller också går de för högt (det sistnämnda alla ej omöjligt i detta väder)

0621

21 kråkor ut

29 andra kråkor ut

steglits hörd

0622

10 kråkor

16 kråkor

grönsiska, bergfink, ångspioplärka hörda, men ej mycket småfågel i luften nu. Bergfink hörs mest från fyrträdgården.

1 sparvhök ut högt

2 sp ut täml högt

11 plus 3 kråkor sträckte ut:

15 okt. 1964 frs.

4

1964-
-10-15

4

Stor molnbank nalkas från SO-0; nog dim-moln.

0627 flera små till medelstora småfågelflockar ut
mycket högt, summa minst 60 ex, kanske my mer:

25-28 blåmesar lyfter ur fyrträdgården,
stiger brant utåt SV.

1 skata kommer neråt. 1 stenfalk på jättehöjd, jagar.
Några ~~st~~starar mycket högt. 3 sparvhökar ut högt, i sällskap.

0632-0633 mer än 17 småfåglar högt, därtill 2 ladusvalor lågt, ut
1 sparvhök ut. 15 skator utåt mycket högt, därovan
gick stor småfågelflock!

Ytterl 6 skator utåt. De främsta 11 skatorna dansar
grotesk dans i luften (d v s de börjar bli "tveksamma"
tendensen att vända börjar bli jämnstark med sträck-
oron. GR vid renskrivn 4 nov 1964).

0636-0639 Bergfink, grönsiska och steglits höras upprepade ggr.
Dimman driver inifrån öster, tättnar starkt, men klar
himmel syns tydligt ändå.

20 talgoxar oroliga, ger sig utåt, fäller 2 ggr.
Litet småfågel fortsätter att sträcka ut, högt.

0642 skator tillbaka, störtar ner i fyrträdgården.
50 råkor och 35 kajor ut på kanonhöjd, över molnen.
5 kråkor ut, vänder, ut igen. 22 kajor och 1 ringduva,
rätt lågt.

0639-0640 (några minuters felangivelse? Troligen ej) hundratals
småfåglar ut högt, några starar dito, 25 hämplingar, finkar.
Sånglärka hörd. 12 skator utåt. Bergfink 20 ex. Mesflockar
oroliga, innehåller talgoxar, kanske blåmes också men ej
säkert. 15 hämpl. Bland småf även 30 trastar!

Dimma.

12 pilfinkar. 21 skogsduvor. 1 sparvhök jagar.

10 ringduvor och 6 skogsduvor ↗

25 mesar ↗ uppåt, 10 ex ut, däri talgoxe och blåmes

1 kråka. 45 ringduvor 15 skogs ut t högt.

En del småfågel ↗ 1 sparvhök och 2 kråkor ut

Över 50 plus ånyo över 50 småf ut, kurs starkt S, på
jättehöjd, helt osynliga utan kikare. 10 skator oroliga.
15 hämpl ut, 10 ladusvalor ut.

Solen syns röd genom dimmolnen.

0655 1 sparvhök ut. 1 ringduva tillbaka
19 ringd och 1 skogs ut högt. Flera taltrastar oroliga.
1 stenfalk ner till golfb, ryttlar. 1 sånglärka ut.
30 ringd och 10 skogs ut. 75 blandade småf ut (hämpl,
bergf, bof, ångspipl). 35 ringd och enst skogs ut. Såvparv
sedd och hörd. 150 plus 4 plus 13 kajor ut högt efter kråkar.
0700 några tiotal småf ut glest. 1 ladusvala. 3 kråkor.
Gråsparvar, talgoxar och skator mycket oroliga.
Grönfink hörd. 20 starar. ~~Just~~ Just här är ej allt an-
tecknat.

60 kajor rundflyger

0700-0730 jag går sakta från fyren till Nabben. Det är stort liv
i luften. Småkrak och gråtrut ses. Sträcket av småfågel är

5

5

brokigt: mycket hämpling, grönsiska, etc. Gulsparv!
200-300 starar i småflockar.
Flera hundra, kanske 1000, duvor; flera kajflockar.
Spritt småfågelsträck, delvis högt, delvis rätt lågt el
my lågt. Hämpling i småflockar, steglits, sånglärka,
ängsplärka, sävsparv.

5 knölsvanar

2 jordugglor ut lågt, den ena vände,
sedan den hunnit flera hundra m ut.
De höll (mycket ungefärligt) c 100
m inbördes avstånd

62 skator oroliga, gör många framstötar.

Gulsparv flera tiotal, sävsparv dito.

Pilfinkflock my orolig, flocken faller på Nabben,
den innehåller c 40 ex. (?)

Sånglärka, litet trast.

En flock på över 60 råkor. Bergfink.

Vändning förekommer i sträcket; svag SO blåser upp, men
vädret är fint fortfarande.

~~Gulsparrar~~ 2 ejdrar

skrattnäs ses; en del rastar eller
flyger omkring över vattnet i V;
en del kommer också över säkert på sträck:

1 vråk långt borta.

1 ljunpipare med trasigt ben på gölfb.

7 kustpipare på Nabben.

Större strandpipare 1 plus 1 plus hörd.

c 0820

1 plus 1 sparvhök ut. 1 plus 1 tornfalk dito
ny framstöt av skator. Några få små starflockar.

3 skarvar

1 skarv juv

1 skarv

45 plus 30 vipor

25 vipor

spridda ladusvalor flera ggr

säkert 75 pilfinkar oroliga.

Småfågel högt och glest, ej extra mycket. Inga enda
arter: ej möjligt att följa noggrant, men bergfink ingår
uppenbart en del, bofink däremot mycket litet, vilket är
av intresse.

Tidsangivelserna ungefär från denna sidas mitt är unge-
färliga, men oviktigt, ty högst 5-10 minuter fel.

1 gås passerar
ett stycke ut:

Det är en klar Anser, men art
ej möjlig att avgöra, färger
syns inte tydligt

cirka 10 gråsparvar bland de sträckoroliga pilfinkarna.
Flera små steglitsflockar passerar eller nere och vänder,
(mycket trevligt!).

0835

skator in efter ny framstöt. (Varje framstöt säkert ej
antecknad idag. GR 4.11.64).

6

En viss, rätt hög, procent vändande fågel nu, men sträck går ut. Ytterligare 2 vipflockar, den ena oerhört högt och svår att se, sträckte ut tillsammans med c 50 duvor. Grönfink några ggf. Flera rena, men små, skogsduveflockar. Ng gulsparvar faller.

250 kajor, 25 kråkor, 10 råkor, 2 vipor i flock

18 ljungpipare

40 vipor till

3 prutgäss passerar

0855 Det blir disigt. Svag SO vind. Jag går sakta uppåt mot fyren, går i krokar över golfbanan. Ett vilt irrande av skator; ~~manar~~ (även) kråkor, råkor, sparvar. - Flera vipflockar ut. Järnsparv hörd flera ggr.

500 ringduvor *W* går slutligen ut.

⊕ 2 jordugglor. 1 varfågel. (dessa ej ut). - Mycket ängspip-lärkor rastar på golfbanan. Färskare rester efter 2 uppätta rödhakar funna på golfb.

⊕ 2 berglärkor passerar

Jag går nu vid sydkusten, letar förgäves efter den lilla sällsynta liksvampen Phallus Hadriani på dynen.

7 0927 ankomst Kolabaacken, stannar här en stund. Massor av skator gick nyss tillbaka, nu går de utåt igen. 1 sparvhök ut. 1 spillkråka utåt, ~~manar~~ flyger ungefär: *✓*

⊕ 3 turkduvor upptäckas, de flyger inåt, har tydligen varit ute mot Nabben och vänt. De faller på TV-antennen på sydvästligaste villan (Dr Sundbergs villa), fortsätter sedan inåt men går snart utåt igen. Mycket trevligt att även se denna art göra sträckförsök. (Sågs göra ett par tre framstötter. GR).
-0934 Skator strömmar åter mot SV. Fram till 0934 passerar säkert omkring 75 ex (jag hann ej räkna dem från början på grund av turkduvorna. GR).
2 spillkråkor tillbaka. 1 trädlärika utåt!
Sträck fortsätter såsom förut, flera flockar duvor, kajor, småfågel; litet stare. 1 plus 1 sparvhök.

0942 5 ormråkar ses kretsas i öster eller nordost. Jag fortsätter vandringen på vägen upp genom Falsterbo. I samhället bland villorna: några domherrar, kungsfågel allmän, rödhake allmän, taltrast sedd, rövvinge dito, etc. - Jag går så sakta till fågelstationen. Ytterligare några ormråkar kretsas, glider utåt.

1040-1050 jag står på den öppna marken omedelbart norr om fågelstationen. 76 skator kommer på återgång över området, fortsätter över kyrkan ungefär mot ÖNO alltså. De räknades noga, de kom 31 plus 21 plus 1 plus 23, därefter några till. *✓*

1 plus 1 fjällvråk utåt över fågelstationen. Småfågel flyger dels utåt mot VSV, dels i motsatt riktning. Blå ses blåmes. 1 sparvhök sedd. Kajor och duvor flyger också åt båda hållen. Kråkor dito. Enstaka små skogsduveflockar utåt. Bofink, bergfink, hämpling ses. Mycket koltrast och rödhake. 1 trädlärka, den flyger inåt.

1055

c 15 ormvråkar tillbaka.

2 amiraler flyger snabbt och rakt
(Pyrameis atalanta)

1 amiral åt motsatt håll,
också snabbt och rakt

Jag går sakta från fågelstationen till järnvägsstationen. Härligt väder fortf. Flock c 10 dubbeltrastar. Ladusvala 8 eller

1220

sedd, etc. Sträck såsom förut, delvis är tendensen vändande, men delvis går det ut; dock avtar det tydligt i styrka. Tåg till Skanör. På vägen upp längs Flommen skrämde upp alldeles påfallande mycket ängspiplärkor! Jag fikade och gick sedan på stora landsvägen ut mot Ljungen. Då blev jag omkörd av Mathiasson, som kom i bil med sin familj. Vi pratade kort men trevligt. Han berättade om det ex av amerikansk brunand, (Nyroca americana), som "Falköga", Sune Kristiansson, sett i Malmö nyligen. Och bara några få veckor tidigare hade samme man funnit 1 ex av amerikansk blåsand, Anas americana, i Foteviken (det hade jag hört redan tidigare, av Ulfstrand)!!

Jag gick ut till "Fållorna"; platsen är nu sedan några år mycket förändrad, en stor väg har lagts härifrån söderut i västra kanten av öppna Ljungen, alltså. Mycket stora röjnings- och tomtarbeten i hela området norr om stora landsvägen och väster om "Fållorna", här skall uppenbart bli sommarhus etc. Tråkigt, men oundvikligt, och nöjer sig folk med sådant så blir inte området förstört i alla fall.

En för mig okänd man kom hit i bilen G 31424, vi pratade ett slag. Här kretsade inalles c 170 ormvråkar, c 5-8 fjällvråkar (och några få sparvhökar sågs). Senare sågs här också 1 plus 1 tornfalkar. Fint att se på rovfågel igen!

Jag gick sedan ner genom Skanör och ut på hamnvägen till hamnen. Här på gamla sophögen 1 rödstjärt, (även 1 dito vid Fållorna!), vidare 1 glutt hörd ropa flera ggr. I vattnet nära hamnen 3 par knölsvan. Vråkar kom in från NV och N, mycket högt, fortsatte mot S ungefär (beteende såsom var att vänta i detta väder!). Vidare i vattnet 2 plus 4 sothöns, 1 kricka, 57 viggår och c 21 skedänder.

Övrig fågel sedd här: grönfink, stare (rätt my, flera rätt stora flockar), pilfink, rödhake, kråkor, 1 sparvhök, sävsparvar, ängspipl, 1 varrfågel. Vid Skanörs hamn rödhakar, 1 ejder, norrut i vattnet och över havet knölsvan, skrattnås, gråtrut, havstrut. - c 10-15 högkretsande ormvråk, sågs 29 ormvråkar kretsas samt 1 högflygande och 1 lågflygande tornfalk.

1440

c 1530 gick tåget hemåt. Jätteskön dag.

8

8

Fredag 16 oktober 1964.

Jag var i Malmö vid Pildammarna och granskade det exemplar av Aythya (Nyroca) americana, på svenska vanligen kallad amerikansk brunand, som "Falköga" hade upptäckt där för några dagar sedan. "Falköga" hade meddelat fyndet per telefon till Ulfstrand. Även Sven Mathiassen, som tillfälligt är i Skåne nu, hade fått höra om fyndet, och 14 okt. hade han besökt platsen och sett fågeln, vilket han meddelade mig då vi möttes i Skanör sagda dag kl 1510.

Pildammarna, stora dammen, är som bekant full med tam andfågel - gräsand, skedand, bläsand, gravand, vigg, brunand, rödhalsad gås, vitkindad gås, grågås, fjällgås, bläsgås, peposaca-and, Aix, och många andra arter. I södra hörnet av dammen fann jag en flock på 160 brunänder, varav c 78 gamla hannar. Den flocken bestod helt uppenbart av vilda fåglar, liksom också många av gräsänderna, viggarna etc.

Vädret var grått men OK för övrigt, och jag startade granskningen. Jag fann fågeln efter en stunds sökande. Huvudet var mycket mörkare rödbrunt; detta var lätt att se (om arterna jämföras) i samma ljus, men ej annars; ögat var gult, vilket var en utmärkt karaktär. OBS att även vigg σ låg i närheten; amerikanen hade gult öga, ordentligt gult, men ej lika intensivt gult som en vigg σ ad. Vidare var översidan mörkare grå, däremot kroppssidan snarast gråvit som på ~~en~~ brunand; därför rygg tydligt mörkare än kroppssidan, i motsats mot brunand. (Originalanteckningarna har en skiss som illustrerar detta).

Jag såg, trots noggranna ölsar på 25 meters håll i bertåt en timme, knappast någon skillnad i näbbens form och färg gentemot brunanden σ ad. Storleken: knappast någon skillnad; hade jag fått gissa skulle jag tro att brunanden var något lite större, men jag vet av litteraturen att så ej är fallet. Vingens teckning sedd nä fågeln "baskade sig"; vingarna var hela, ej klippta.

Fågeln var ej lätt att särskilja, kroppsformen etc var oerhört lik brunandens ja nästan identisk när de vilade på vattnet. - En gång ore på dammen, en del fåglar lyfte (däribland brunandflocken, som gjorde flera stora rundor och var uppe, delvis långt utom synhåll, i många minuter innan den fällde på nytt. Amerikanen lyfte med de övriga brunänderna och höll uppenbart ihop med ~~dem~~ ~~dem~~ dem. Till slut kom hela flocken tillbaka och fällde på samma plats); då krävdes en stunds granskning innan jag fann exemplaret igen.

Mycket skickligt av Falköga att upptäcka fågeln.

Vad som står inom parentes härövan är tillägg, gjorda vid renskriften 19 aug. 1971. GRck.

(9)

1964-12-06

(9)

6 dec 1964 kl 1200-1250 undersökning av fågellivet på Stockholms ström från Riksbron till Nationalmuseet, (ungefär).

Mellan Riksbron och Norrbro, invid den förra, flock på 35 gräsänder varav exakt 25 hannar 10 honor. Annan flock i och vid vattnet nära Norrbro 21 hannar 12 honor. 3 skrattmåsar ad i ren vinterdräkt flög över. Ytterl c 47 gräsänder liggande i snön nedanför riksdagshusgaveln, ej könsbest. Överflygande snöskatfloccar. Överflyg gråtrutar c 15-20 ex, ad och juv.

Vid vanliga matningsplatsen vid basen av Strömbro c 325 gräsänder, ej exakt eftersom de var rätt rörliga och en del kan ha varit osynliga under bron, felprocent dock säkert ej över 10-15. Av 121 noga studerade som låg rel glest uppströms fr matningsplatsen var 75 hannar 46 honor. 3 sothöns här, 2 höll nära ihop, en på avstånd därifrån. Underligt nog en gammal fin gravand här, halvild eller parkrymling förmodar jag. Vidare 5 knölsvanar ad, minst 4 var oljade på bröstet och ~~var~~ buken, dock knappast, om jag förstår rätt, så illa att det var farligt. Därtill 2 juv knölsvanar där. 1 skrattmå vix ad, litet kvar av ungfågelfjädrar på kroppsidorna. Vinterdräkt. Omkring ~~55~~ 55 gråtrutar här, varav c hälften juv.

Vid "Solsångaren" ytterl gräsänder, 42 hannar 26 honor samt längre upp mot Norrbro 18 hannar 6 honor! Felprocent i könsbestämning noll, i totalantal mycket ringa, högst 5 procent. 1 ensam knipa hane ad låg här på öppna vattnet. Ingen is fanns. 1 skrattmå ad hib på stranden.

Jag gick sedan förbi Nationalmuseet. I vattnet här var ~~var~~ så gott som inga gräsänder men litet gråtrut. Ej en vigg eller skrake el dyl. På långt håll utanför finlandsbåtarna mycket approximativt 75 änder, alla torde varit gräs, ej könsbest., därtill svärmade där säkert 75 trutar, bara gråtrut sedd.

Jag gick ej ut på Skeppsholmen. Till vänster om bron till Skeppsholmen, alltså när man passerar Nationalmusei kortsida, låg c 120 gräsänder, siffran kan ha varit högre men ej mer än 150. Några låg på strandkanten på Skeppsholmen. Litet gråtrut. Innerst i Nybroviken ~~20~~ 20 gräs, varav 14 hannar och 6 honor. Några gråtrutar, nog 10-15 på vattnet, andra flyg.

Ej vidare undersökningar gjorda.

Av gräsänder alltså undervann Riksbron		hannar		honor		ej könsbest	
a)	mellan Riksbron och Norrbro	46		22		47	
b)	i "fyrkanten" mellan Norrbro och Strömbro	135		78	c	204	
c)	sedda i övrigt my approx					195	
d)	innerst i Nybroviken	14		6		0	
		195		106		446	

1964-12-13

(10)

13 dec 1964 kl 1150-1230 undersökning av fågellivet på Stockholms ström från Riksbron till Nationalmuseet (ungefär).

Väder: regn, mycket milt sedan flera dagar; vinden, som varit frisk till hård föregående e m, hade däremot lugnat av nästan helt. (OBS: den stora kontrasten mot föreg söndag, då var det snö och ett par tre minusgrader och ren vinterstämning, även om naturligtvis Strömmen fortf var utan is).

Fågel: Mellan Riksbron och Norrbro bara 6 hanner 2 honor av gräsand i vattnet, därtill på land nedanför Riksdagshuset 15 hanner och 9 honor (och kanske några få ex till, ej synliga bland buskarna). Därtill 1 skrattnäs ad hib.

Vid vanliga matningsplatsen vis basen av Strömbro och litet uppströms låg högst 55-60 gräsänder, av 36 könsbest var 24 hanner 12 honor! Gravanden kvar, den var ringmärkt och hade såvitt jag kunde se högra vingen stäckt. 6 knölsvanar ad, därav minst 4 oljiga på buken och såg rätt ruggiga ut; somliga hade näbben rödgul och svart, andra hade blågrått el "köttgrått" i st f rödgult. ~~Här låg vidare exakt 16 sothöns; jag såg de flesta på helt nära håll uppifrån och observerade att en var ringmärkt. Slutligen här omkr 25-30 gråtrutar, ad, juv och mellan-dräkter; flera gråtrutar fanns i närheten men ej i större antal (de sitter alltid t ex på byggnaderna längs Strandvägen etc, och om någon kastar ut mat kommer de genast men de höll alltså inte till vid matplatsen).~~ Inga grå ungsvanar! Här låg vidare exakt 16 sothöns; jag såg de flesta på helt nära håll uppifrån och observerade att en var ringmärkt. Slutligen här omkr 25-30 gråtrutar, ad, juv och mellan-dräkter; flera gråtrutar fanns i närheten men ej i större antal (de sitter alltid t ex på byggnaderna längs Strandvägen etc, och om någon kastar ut mat kommer de genast men de höll alltså inte till vid matplatsen).

Utanför "Solsångaren" e 23 hanner 15 honor gräsand, kanske några få till dolda bland ett par småbåtar, saken undersöktes ej. Här låg dessutom utanför statyn 1 vigg hona eller juv, men den gamla knipphannen från förra söndagen var borta. Även ~~innehåll~~ 1 skrattnäs ad hib här.

Nedströms Strömbro så gott som inga gräsänder; på långt håll vid Finlandsbåtarna låg några ånder och därtill minst 2 ad och 2 juv knölsvanar; några dussin trutar flög däröver förstas.

Jag gick ej ut på Skeppsholmen. Till vänster om bron ditut, alltså när man går förbi Nationalmusei kortsida, var mycket få gräsänder idag: 5 hanner och 2 honor i vattnet, därtill högst 6-8 ex på stranden på Skeppsholmen. Helt få gråtrutar. 1 skrattnäs vix ad hib, därtill på kajen 4 skrattnäsar ad hib i sällskap, mycket orädda; å enstaka skrott flög över vattnet på avstånd. Inne i Nybroviken nästan fågeltomt, ej en gräsand, bara ett par tre gråtrutar.

Nettoreultatet jämf m förra sönd alltså my stark minskning av gräsänderna, däremot fler sothöns. Jag antar att det starka tövädret sista veckan föranlett gräsänderna att sprida sig ut till andra lokaler.

Summa gräsänder alltså:	hanar	honor	ej könsbest
a) mellan Riksbron & Norrbro	21	11	0
b) i "fyrkanten" mellan Norr- bro & Strömbro	47	27	högst 25
(incl dem vid Solsångaren)			
c) i övrigt utom inne i Nybroviken	5 0	2 0	högst 15 0
d) i Nybroviken	0	0	0
	73	40	högst 40

11
December 1964

24-25 dec. 1 rödhake i Lund

26 dec. Vandrade med Inga ungefär kl 1300 - 1420 vid isbanan i Lund. Såg 1 fjällvråk, mycket orädd, 1 överflygande sånglärka, vidare c 35 koltrastar på det lilla området med fallfrukt. 1 kanin sedd, + mycket spår

27 dec. Vandrade med Lisen kl c 1050 - 1230 väster om Lund. Oerhört fint väder
Såg 2 knölsvanar ad flyga över högt, kurs först omkring V, sedan omkr NV, så:
Såg sedan 18 sångsvanar (mest ad) + 1 sångsvan ad + 11 sångsvanar alla ad flyga mot väster; senare kom ytterligare 13 sångsvanar, därav bara 2 ad, likaledes mot väster. Samtliga sångsvanar flög lågt. Såg vidare mäsar och trutar (gråtrut, fiskmås), samt 1 tornfalk och 1 fjällvråk. Riklig med kaninspår. Koltrastar : minst 43 ex, därtill 51 intill samt i närheten 1 + 2 + 4 + 11 till, summa minst 112 ex. Denna osedvanliga koncentration beror på att ett antal fruktträd nära vår bostad på Trastvägen 6 B givit oerhört riklig skörd, som nu ligger som fallfrukt under träden. Hit samlas koltrastarna. - 1 rödhake, 1 bofink ♂ och 1 grönfink också sedda.

28 dec. Över Lund kom kl 1013 13 storskrakar mot väster, mycket högt. Jag for kl 1015 till Uppåkra, (med tåg), gick sedan hem över fält och längs järnvägen, på slutet via Stadsparken. Fint väder, men slöjigt och med höga moln. Några minusgrader. Marken vit, men ej över 1 cm tjockt snötäcke. Intet sträck sett utöver de 13 storskrakarna som sågs från järnvägsstationen; några gråtrutar som flög västerut kan dock också ha varit på sträck. Föga märkligheter: 1 ringduva flög över, den hade litet jack i ena vingen. 1 domherre ♀, några snöskator, ng grönfinkar, pilfink, gråsparv. Vid Höjeå, som till stor del ~~var~~ var frusen, fanns några dammarna (V om järnvägsbron alltså) 1 häger, ej ad, vidare c 40 kråkor minst 5 - 6 skator, 4 kajor och 1 råka. I dammarna ~~var det också~~ 5 knölsvanar varav 2 ad, de 3 andra var, tror jag, delvis inte årsunga de föreföll alltför vita.

ej inf

I stadsparken bland gräsänder etc c 20 skratmäsar ad i vinterdräkt; o deras teckning med grå halvring "från öra till öra" och ibland därfram för en ~~en~~ antydning till ännu ett liknande band. Helt få skratmäsar juv sågs, bara 1 - 2 ex, dock ej årsungar. (Härmed avses naturligtvis att jag ansåg dem vara kläckta senast 1962. GRck vid renskrivn). På iskanten och i luften c 15 fiskmäsar. Talgoxe, blåmes. En fasan ♀ vid Höjeå. Ingen varfågel och ingen lärka sedd. Artlista härovan ej helt fullständig.

29 dec. Åter härligt väder. Koltrastar ånyo granskade: 7 + 10 + 3 + (på "vanliga platsen") 28 + (på andra platser) 33 + 5 sedda = summa 86 ex; detta antal bör dock ökas med 10 - 15 %, eftersom jag gjorde en "snabb vandring" (och därför ej såg allt).

Kl 1305 denna dag for jag in med Lisen till Malmö med tåg. 1 tornfalk sågs på Malmö bangårdsområde.

SLUT

NRM = Naturhistoriska
Riksmuseet
1964-08-25.

häger över

NRM

25. 8. 64

64 0817

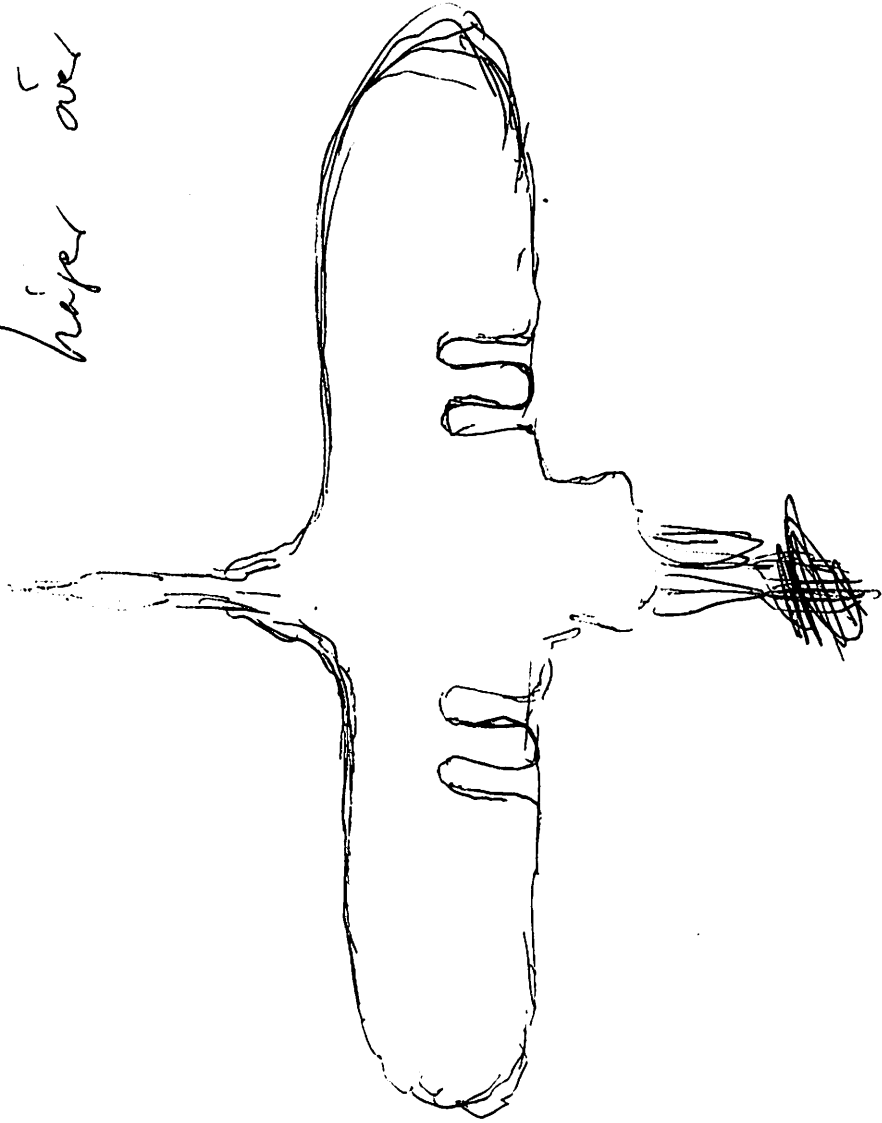
alkales

symmetrisk.

Ruggen i postadum?

älder?

Normalt?

1964-11-23.

på tåget)

Tåg från Stockholm till Lund. Fick [redacted] sällskap med Åke Gustafsson, internationellt känd botanist, genetiker och växtförädlare.

Vid denna tid pågick en debatt om Naturhistoriska Riksmuseets framtid. Åtminstone bland biologer var debatten livlig. Från många håll framfördes åsikten att museet var urmodigt och onjuttbart, att systematisk zoologi (även kallad taxonomi) var meningslös knappologi och att framtiden tillhörde fysiologer, [redacted] kromosomforskare och biofysiker. På grund av Åke Gustafssons inriktning var han alls inte den man som kunde väntas [redacted] gynna klassisk systematisk forskning. Men mitt samtal med honom blev högst intressant. Han var avgjort vidsynt när det gällde biologins olika deldiscipliner. Med förtrytelse berättade han att han varit närvarande vid ett möte med bl.a. Erlander, Edenman och Tiselius. Därvid hade Tiselius yttrat följande; "Nu har vi en unik chans att öka molekylärbiologins resurser genom att avrätta Riksmuseet". Han sade också att Johnels "inte reserverat sig". Men jag fick inte klart för mig om detta skett samtidigt med Tiselius' yttrande eller vid ett annat tillfälle. Tiselius' och Johnels' inställning hade av Lars Brundin och Karl Lang bedömts som "horribel".

Åke G. anförde också följande synpunkt, som jag aldrig tidigare tänkt på. Han sade; "Man kan acceptera [redacted] att professorer vid universiteten är specialister var och en på sitt m l m begränsade område. Men det är av yttersta vikt att professorerna vid Riksmuseet är högkvalificerade systematiker, och detta av tre skäl:

- (a) de måste vara till allmänhetens tjänst med upplysningar, främst av systematisk natur (frågor om arter i vid bemärkelse)
- (b) för samlingarnas förkovran och vård
- (c) de måste grundforska var och en på sitt gebiet."

Klassisk systematik hade enligt Åke G. fortfarande stort värde; och han var medveten om att systematiken (taxonomin) på sistone utvecklats starkt och fått en central roll inom evolutionsforskningen. Hur kan man utforma direktiv för museets tjänstemän när man inte vet ett dugg om hur ett museum fungerar, frågade han. En kulturstat bör givetvis gynna nya vetenskapsgrenar, men inte på bekostnad av andra, väletablerade grenar som fortfarande är lika viktiga som tidigare.

Vi talade också om hur mycket tid som museipersonalen måste ägna åt allmänhetens frågor. Jag [redacted] meddelade att jag en dag nyligen haft 14 telefonsamtal i olika [redacted] ärenden, mest av systematisk natur, delvis även ekologisk. Avdelningscheferna vet inte mycket om detta.

Åke G. underströk att "kommitténs yttrande, om det antogs, skulle innebära en mycket drastisk försämring för Riksmuseet." Föraktet för taxonomisk forskning framgick synnerligen tydligt. Vi talade om detta en god stund. Vi var helt överens. Jag citerade bl.a. nya arbeten av Mayr, Linsley & Usinger och andra.

Kommentarer:

Det framgår att en kommitté arbetade med dessa frågor. Åke Gustafsson var lundensare. Jag hade i min ungdom gått på hans föreläsningar i ärftlighetslära och evolution. Vi [redacted] hade alltså varit bekanta sedan 30-talet, men vi hade aldrig umgåtts mycket, och på sista decennierna hade vi bara träffats sällan. Tiselius var fysiolog och (om jag minns rätt) nobelpristagare. Erlander var statsminister. Edenman var undervisningsminister (ecklesiastikminister hette det kanske då). Johnels var professor och chef för Riksmuseets vertebratavdelning och alltså min chef vid denna tid. Brundin var professor och chef för museets entomologiska avdelning, och Lang hade motsvarande befattning vid [redacted] museets evertebratavdelning.

Ovanstående är en renskrift av anteckningar som jag gjorde på tågresan under samtalet med Åke G. Jag återfann dessa anteckningar vid [redacted] genomgång av gamla handlingar och renskrev dem [redacted] den 7 oktober 1991. GRck.

Tillägg: Intendenterna vid resp. avdelningar (jag var en av dem, alltså) gjorde ett gemensamt yttrande till stöd för museet. Jag tror inte att det spelade stor roll. Men Tiselius' linje förlorade faktiskt!

GRck

Acrocephalus sp erhållen av I. Ahlén 27 nov. 1964; ex funnet dött på Spetsbergen (Svalbard), 79° 11' N, 11° 14' E, 23.VII.64.

På den oskadade vingen satt yttersta handpennan mycket löst och lossnade vid mätningen. Pennan bevarad. Den nådde knappt i höjd med handtäckarnas spetsar.

Vinge 73 eller 73,5 mm. Andra (näst yttersta) handpennan lika lång som tredje, eller skillnad dock högst c 1/2 mm. Tredje längst (eller, om man så vill, andra och tredje lika långa och längst). Fjärde handpennan 3 - 3,5 mm kortare; femte c 7,5 mm kortare.

Stjärt 51 mm. Om stjärten lägges samman, så att pennspetsarna kommer över varandra, blir det yttre (lateral) pennorna c 5 mm kortare än de mellersta. Undre stjärttäckare mycket långa; den längsta c 24 mm bakom när till stjärtens spets. (Men jag vet ej om någon ev ännu längre undre stjärttäckare saknas).

Inskärningen på andra handpennans infan är synnerligen tydlig och belägen relativt nära pennans spets, ligger i höjd med sjätte handpennans spets, eller mycket nära därinvid.

Urringningen på tredje handpennans utfan är också mycket tydlig. Jag har alltid funnit det vanskligt att ange "i höjd med" vilken penna denna urringning ligger, eftersom angivelsen blir meningslös eller mycket approximativ, såvida man inte noggrant anger hur man definierar urringningen. Den utgöres ju av en m l m skarpt S-formig kontur i fanet, och man måste ange om man avser övre eller nedre början av "S-et" eller eventuellt någon annan punkt. Det är emellertid i detta fall tydligt att urringningen på tredje handpennans utfan ligger ungefär i höjd med sjätte handpennans spets. Om man avser urringningens proximala del, alltså på störst avstånd från pennans spets, kan man säga att den faller ungefär vid sjunde handpennans spets, men inte längre bakåt.

Jag finner ingen urringning på utfanet på andra eller fjärde handpennan.

De härovan angivna data stämmer bäst med kärrsångare, Acrocephalus palustris. Ja, jag skulle vilja säga att de stämmer bara med denna art. Om jag använder ett ordval, som är en aning försiktigt, så beror detta på att vingpennorna nr 4 och 5 avtar något snabbare i längd (jämfört med längsta pennan) än vad Witherby anger (vol. 2, p 52). Även är vingmättet något över maximum för kärrsångare, dock bara någon mm, och jag kan inte bedöma dessa avvikelser som vitala. Därtill kommer att fågeln, som ju faktiskt är välbevarad, har en allmän färg som stämmer helt med kärrsångare, och inte med rörsångare. Och vingformeln är, trots de nyssnämnda små avvikelserna, inte möjlig att applicera på någon annan art än kärrsångaren.

Näbben är skadad i spetsen. Skadan ser inte så stor ut, särskilt inte på övernäbben, men jag undrar om inte hornskidan är borta; det förefaller så när man granskar näbben med lupp. Jag har undersökt sångare av andra släkten (Hippolais,